

פיצו-לנד

- מאת איל לוינטר -

בתוך שנים ספורות הפך פיצו קדם לאחד האדריכלים המדוברים בישראל. בריאיון הוא מספר על הדרך לבתי האלפיון העליון, על הפחדים והחששות מול הלקוחות, וגם על האמונות ("לא מאמין יותר במגדלי יוקרה, אלא במגדלי תרבות")

בתחילת שנות ה-2000 חיפש פיצו קדם, אז סטודנט מצליח בשנות ה-30 לחייו, לפרוץ לשוק האדריכלות בארץ. הבעיה היחידה שלו הייתה שארסנל הכלים שעמד לרשותו היה מוגבל מאוד, והצטמצם בעיקר "לביטחון עצמי גבוה שגובל בחוצפה ובטמטום", הוא משחזר. "באתי בחוסר ידיעה כזה, מאושר ובטוח שאין שני לי. הדבר היחיד שנצמדתי אליו היה הקו האדריכלי שלי", הוא אומר. רצה הגורל ואחד הפרויקטים המוקדמים של קדם היה דירת גג ברחוב אחד העם בתל אביב, שהייתה שייכת לבחור צעיר. כשעלו לגג אמר לו הבחור: "הגג הזה שייך לי כי סבא שלי היה אומן מפורסם מאוד", נזכר קדם. מתברר שסבא שלו היה האומן נחום גר-טמן, והעירייה נתנה לו את הגג כדי שייצור "נזכרתי שאבא שלי היה חבר טוב מאוד של נחום גוטמן, למרות פערי הגילאים ביניהם. כשהייתי בכיתה ד' נחום גוטמן ביקר אותנו, ואבא שלי אמר: 'נחום בא, אולי תכין לו איזה ציור', ובאמת ציירתי לו ציור ונתתי לו במתנה כשהוא בא, והוא נורא התרגש, אז הוא נתן לי ציור וכתב עליו 'לפיצו מנחום'. פתאום אחרי כ-30 שנה, אני מגיע לדירה של הנכד שלו, ומתכנן לו את השיפוץ", מספר קדם. הפרויקט פורסם בתקשורת בטיימינג טוב, והוביל לגל של התעניינות בקדם. פרויקט אחד הוביל לשני וכעשור מאוחר יותר כבר הפך קדם לשם דבר בעולם האדריכלות המקומי, לסוג של עילוי שהצליח בזמן קצר יחסית לסלול את דרכו בזירה המקומית. כיום קדם מעצב בתי מגורים לאלפיון העליון ופרויקטים נוספים שביצע, ביניהם החנות הראשונה של חברת "אפל" בישראל ושל B&B איטליה, זיכו אותו באות העיצוב

אדר ירואן

חזית צד. הגג כולו מרחף ועוטף את מסות המבנה

אתה יסל להגיד
שגינדי לא מתאימים
לי, כי הם מחפשים
את ה'שריר' ואת
השיווק האגרסיבי
ואת ה'גדול', ואני
אדריכל שהוא השיר
החמישי, השקט
והאיכותי. ככה זה
כשמסתכלים מבחוץ

ההורים שלי כל כך רצו שתצא לפחות בת אחת, אבל בסוף יצאנו שני אחים תאומים, ואני קיבלתי את תפקיד הבת. שלחו אותי לחוג ציור בביתן הלנה רובינשטיין, ואולי בגלל זה אני כל כך אוהב אותו."

אתה גם מנגנן?

"לא, אבל הלואי שכן. הייתי עכשיו ביום הולדת שעשה לקוח שלי לאשתו בת 40. מסיבת הפתעה בחצר. עשו במה קטנה ופ-תאום עולה שלום חנוך להופיע. תשמע, אין לזה תחליף. נראה כאילו הוא נטען כל הזמן מהאנרגיה שחזרת אליו, מהפידבק המידי מהקהל, דבר שחסר לי."

למי שתהה, ציוריו של קדם הילד לא הוצגו במוזיאונים, וילד מחונן הוא לא היה. "בריעבר, אני גם לא יכול להגיד שראו אצלי בגיל צעיר איזו שפה אדריכלית", הוא אומר בחצי חיוך. <<

להם את משרדי המכירות ברמת השרון וב-שוהם. אתה יכול להגיד, 'מה, גינדי זה לא מתאים לך', כי הם מחפשים את ה'שריר' ואת השיווק האגרסיבי ואת ה'גדול', ואני אדריכל שהוא השיר החמישי, השקט-איכותי. ככה זה כשמסתכלים מבחוץ.

"אבל מסתבר שכשאתה מכיר את הגינדים מבפנים, מדובר בחבורה צעירה של מקצוענים, שמחפשים תמיד להיות יותר טובים מכולם, ומחפשים להיות איכותיים. הם התקרבו אלי, לשפה שלי, הם לא לקחו אותי למקום אחר. גם אם נראה מבחוץ שאתה לא מתחבר, בתוך התהליך אתה יכול להתחבר מאוד."

"קיבלתי את תפקיד הבת"

"אנחנו ארבעה בנים במשפחה", מספר קדם. "היה בן בכור, אחרי זה נולד עוד בן, ואז אימא שלי נכנסה להיריון עם תאומים.

האדריכלי שלו הוא נרתע. "אני לא אוהב לשים דברים במגירות", הוא אומר. "אם אתה רוצה להכניס אותי להגדרות, אף על פי שאני מתנגד לזה, אז אני נשען מאוד על המודרניזם של שנות ה-50, זה שהיה אמיתי (משפחת רכטר, א"ל), לא זה שנהפך להיות היי-טקי.

"זו אדריכלות שחפה מגינונים וקישוטי יתר, וחפה מלעשות שריר. זו אדריכלות שיש בה חללים פונקציונאליים שעושים המון שימוש באור טבעי". כדוגמה לאדריכלות כזו הוא מביא את ביתן הלנה רובינשטיין המשמש לדעתו כאחד המבנים היפים בעולם. "אני לא רוצה שהאדריכלות שלי תהיה אופנתית. אני רוצה שהיא תהיה כמו השיר החמישי בדיסק, השקט-איכותי. זה שבסופו של דבר ילווה אותך במשך שנים."

איך זה מתחבר לחברה כמו גינדי?
"משפחת גינדי פנתה אלי כדי שאעצב

תמונות: עמית גרון

עמית גרון

מבט מהסלון לגלריית פינת העבודה. ויטרינות האלומיניום נאספות הצידה ומבטלות את החייץ בין פנים לחוץ (תוכנן בשיתוף אירית אקסלרוד)

לא מעט פעמים
אני יושב מול
לקוח, ולפעמים
מתחיל לחשוש
מהרעיון. אני עושה
עכשיו בית שחצי
ממנו תלוי באוויר.
התאהבתי ברעיון,
ואז התחלתי
לחשוש ממנו

סירה, ולהוביל אותו דרך תהליך שבסופו של דבר יביא לתוצאה אדריכלית מצוינת.”

איפה הקושי בזה?

”זה מלווה בזיעה, פחדים וחששות. לא מעט פעמים אני יושב מול לקוח, ולפעמים מתחיל לחשוש מהרעיון. אני עושה עכשיו בית שחצי ממנו תלוי באוויר. התאהבתי ברעיון, ואז התחלתי לחשוש ממנו. חששתי שהלקוח לא בטוח יאהב את זה. זה משהו חדש שעוד לא עשיתי.”

”הכי קל ללכת על בטוח, אבל אני עושה הכול חוץ מללכת על בטוח. אני מחפש לחדש כדי לפתח שפה, וזה מלווה במתח תמידי.”

מה לא תסכים לעשות?

”פעם מישהו בא אלי עם נחלה ענקית של עשרה דונם, ואומר לי שהוא נורא אוהב את סגנון הבניה במרוקו. אני לא יכול לקחת את זה ולבנות את זה כתפאורה בישראל. יש אדריכלים שלקחו את זה ועשו את זה מצוין, ואני לא <<

אצל הילדים שלך ניצנים מהגנים שלך?

”הבת הבכורה היא הצד הניהולי שכי. היא אוהבת לנהל את העולם. שני הילדים הקטנים יותר מציירים כל הזמן קטן ומינימליסטי. ממש רואים את ניצני הזרע. אם הם יהפכו להיות אדריכלים מינימליסטים זה לא יפתיע אותי.”

זיעה, פחדים וחששות

קדם מספר שאחד האתגרים הגדולים בתחום שלו הוא הדיאלוג עם הלקוח. ”תח- שוב על במאי קולנוע כמו אבי נשר, שעשיתי לו את הדירה”, הוא אומר. ”מה היה קורה אם במשך שנה שלמה שבמהלכה הוא עובד על סרט, הוא היה צריך להתייעץ עם הקהל שלו? או שצריך היה צריך לצייר פורטרט וכל הזמן לשאול את הלקוח שלו מה הוא חושב?”

”אני כאדריכל כל הזמן בדיאלוג עם הלקוח שלי, מקרה ותגובה. הלקוח לא תמיד מרגיש בטוח, ומתפקידי להסביר לו שאנחנו באותה

קדם הילד גם בכלל לא רצה להיות אד-ריכל. ”הייתי בטוח שאהיה צלם. הסתובבתי בתל אביב וציילמתי הכול. פתחתי חדר חושך באיזה מחסן, וזה נהפך לתחביב.”

”אחרי הצבא הלכתי ללמוד צילום בבצלאל, אבל תמיד שאלו אותי במשפחה 'מה תעשה עם זה?' אני בא מבית עם ציפיות. לפני שאחי התאום הלך לעסוק בהומאופטיה ולעשות מדיטציה הוא למד תואר שני בכל-כלה. הוא קודם כל היה צריך לשים 'וי' על הציפיות מהבית. כהורה כיום, אני מבין את הציפיות האלה.”

”יתכן שמסיבה זו ”ברח” קדם לניו יורק אחרי שנת לימודים אחת בלבד בבצלאל, שם הכין תיק עבודות ללימודי אדריכלות. כעבור כשנה התקבל ל-AA בלונדון, אחד מבתי הספר המובילים בעולם, וחמש שנים מאוחר יותר, בתום לימודיו, חזר לארץ ופתח משרד.

מה המצב היום אצל הדור הבא? רואים

ההשראה באה לי מכל דבר, מאדריכלים שאני מאוד אוהב, ממלחין כמו ארקדי דוכין, מסרט שאני אוהב וכו'."

ארקדי דוכין?

"תראה, אני מאוד לא מתמטי ואנליטי. תמיד הייתי חלש מאוד במתמטיקה. תמיד חושבים שיש איזו קורלציה בין מתמטיקה לאדריכלות. אבל אין. אני טיפוס נורא אמנותי, ספרותי, הומני, מאוד לא ריאלי. כך שגם את ההשראות שלי, את המוזות האלה, אני לא יכול לסמן ולומר לך מאיפה הן באו בריוק. זה היופי בהן. וכשהן באות, זו אהבה חדשה."

"אני עושה ביחד עם משה צור את מגדל דן ברחוב ארלוזורוב, את כל הפנים שלו. בדרך כלל עושים במגדלים מועדון דיירים, אבל מתברר שבזמן הזמן הוא ריק. אחת ההחלטות שקיבלתי שם הייתה לעשות במקומו אזור של ספרייה. תחשוב שאתה אחד האנשים שגר במגדל, ויש לך אורחים ואתה יכול לרדת איתם לשם. זה לקחת את מה שנקרא 'יוקרה' לכיוון של תרבות."

מאיפה באה לך ההשראה לרעיון?

"חשבתני כאילו שזה שלי, ומה אני הייתי רוצה שיהיה שם, בתור המשתמש. מעבר לזה

בטוח שהם טועים. רק נראה לי מוזר לעשות משהו שאתה לא אוהב. בכל מקרה, לא אסכים לעשות עבודות שאינן בקו האדריכלי שלי.

"לפעמים יש גם ניגודי אינטרסים. למשל, התקשרו אלי ממטבחי סמל ורצו שאעשה להם את האולם החדש, אבל ברור שאני לא יכול לעשות להם את האולם, אם ממול אני עושה את בולטהאופ."

בטקס הפתיחה של משרדי המכירות של גינדי, קדם הקריא כמה מילים ואמר שאינו מא- מין יותר במגדלי יוקרה, אלא במגדלי תרבות.

מה זה מגדל תרבות?

תמונות: עמית גרון